

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 2556/19
4.6.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марије Терзић, председника већа, Јелене Стевановић и Сање Пејовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., улица ... бр. ... против тужене ББ из ..., улица ... бр. ..., чији је пуномоћник Иван Савић, адвокат из Београда, улица Вукице Митровић бр. 16, ради накнаде штете, вредност предмета спора 720.000,00 динара, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду П 2147/15 од 1.2.2018. године. у седници већа одржаној дана 4.6.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неоснована жалбе тужиоца и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 2147/15 од 1.2.2018. године у ставу првом и другом изреке.

УКИДА СЕ решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П 2147/15 од 1.2.2018. године и у том делу списи предмета враћају првостепеном суду на поновни поступак.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке одбија се као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати износ од 720.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 15.5.2015. године па до исплате. Ставом другим изреке обавезује се тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 121.750,00 динара, а ставом трећим одбија се захтев тужиоца за ослобађање од плаћања трошкова парничног поступка у висини судских такси.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавиле обе парничне странке тужилац побијајући је у целости, из свих законских разлога, а тужена побијајући је у ставу другом изреке, у погледу одлуке о трошковима, без опредељења законских разлога. Допуна жалбе тужиоца, као неблагоприятна, није разматрана.

Тужилац је одговорио на жалбу тужене, а тужена је одговорила на жалбу тужиоца. Тужилац није тражио трошкове другостепеног поступка. Тужена је трошкове

другостепеног поступка тражила и определила.

Испитујући правилност побијане пресуде у ставу првом изреке, по жалби тужиоца, као и решења о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке, по жалби тужене, у смислу члана 386 и 402 ЗПП-а (Сл. Гласник РС 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да жалбе нису основане.

У спроведеном поступку у погледу одлуке о главној ствари нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које овај суд пази по службеној дужности, нити се жалбом тужиоца основано указује на постојање неке друге битне повреде која је била или је могла бити од утицаја на правилност побијане пресуде.

Супротно жалбеним наводима током парничног поступка, приликом доношења одлуке о тужбеном захтеву тужиоца, првостепени суд није учинио битну повреду одредаба из члана 374 став 12 ЗПП-а. Побијана пресуда садржи јасне разлоге о битним чињеницама, разлози који се наводе у образложењу пресуде нису нејасни и противречни нити међусобно нити изведеним писаним доказима и исказима тужиоца и тужене, нити постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, исказима тужиоца и тужене и самих тих исправа и изведених доказа.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужилац је сувласник са уделом од 1/72 идеална дела непокретности куће у улици ... бр. ... у ..., као један од наследника своје супруге, сада пок. ВВ, бивше из ..., а тужена је сувласник на истој непокретности са уделом од 54/72 идеална дела, на основу уговора о доживотном издржавању са својом тетком сада пок. ГГ, која је преминула дана ....године. Предметна непокретност је изграђена у току брака тетке тужене, ГГ и ДД. Изграђена је на земљишту чији је власник био отац ДД, ЂЂ, који је преминуо након сина ДД и заједно са супругом сина ДД, ГГ, један је од његових наследника. Након смрти ЂЂ, на предметној парцели је као један од наследника оглашена и сада пок.супруга тужиоца, сада пок.ВВ, као један од наследника ЂЂ сина, пок.ДД, по праву представљања иза њега и по том основу у листу непокретности уписана је као сувласник са уделом од 12/48 идеалних делова. Дана 18.08.2009.године у наведену кућу су силом ушле сада пок. ВВ, супруга тужиоца и њена сестра ЕЕ, за које је решењем Првог основног суда у Београду П 7051/12 од 29.10.2012.године утврђено да су је сметале у поседу и обавезане су да се иселе из куће, након чега су против овде тужене поднеле тужбу за утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању. Наведени поступак је окончан правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6753/13 од 27.11.2013.године којом је утврђено да је уговор о доживотном издржавању ништав у делу од 1/4, те је тужена остала сувласник на 3/4 предметне непокретности, а 1/4 предметне непокретности чини заоставштину пок. ДД, која није расправљена у оставинском поступку. Пок. ДД је био стриц пок. ВВ, супруге тужиоца.

Тужилац никада од тужене није тражио предају предметне непокретности у судржавину нити да му тужена дозволи сукоришћење куће, нити јој је показао било какав доказ да је сувласник исте. Тужена је као закуподавац закључила уговор о закупу са закупцем ЖЖ и то за део куће у улици ... бр. ... у ..., у приземљу са правом коришћења једне собе, једне кухиње, једног купатила за временски период од једне године, почевши од 1.1. па до 31.12.2005. године, за месечну закупнину у износу од 100 евра у динарској противвредности. У временском периоду од августа месеца 2008 године па до 1.12.2010. године у поседу целе непокретности на адреси ... бр. ... биле су супруга овде тужиоца, сада пок. ВВ и њена сестра ЕЕ, које су на основу решења о

сметању државине исељење из исте. Од октобра месеца 2012 године у предметној кући живи комшија тужене ЗЗ, коме је предметна непокретност уступљена на бесплатно коришћење, с тим да плаћа дажбине.

Чињенично стање је потпуно и правилно утврђено. Наиме, све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно ценио применом одредбе члана 8 ЗПП-а. Жалбом тужиоца чињенично стање није доведено у сумњу, а у жалби нису истицане нове чињенице нити нови докази у смислу члана 372 став 1 ЗПП-а.

Неосновано се жалбом тужиоца оспорава оцена изведених доказа, а са тим у вези и утврђено чињенично стање. Наиме, одредбом члана 8 ЗПП-а прописано је да суд, по свом уверењу, одлучује које ће чињенице узети као доказане, а на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. О томе које чињенице сматра утврђеним и на основу којих доказа одлучује суд на основу сопственог уверења. У поступку који је претходио доношењу побијане пресуде као доказно средство се претежно јавља саслушање странака и сведока. Правилна оцена исказа сведока и странака подразумева оцену њиховог држања пред судом, сагласност њихових исказа са исказима осталих саслушаних лица и другим изведеним доказима, неспорним и општепознатим чињеницама, да ли сведок има непосредних или посредних сазнања о догађају о коме сведочи, као и оцену општег утиска који сведок односно странка оставља на суд приликом давања исказа. У конкретном случају је првостепени суд ценећи исказе сведока и странака дао управо такву њихову анализу, односно оцену која садржи уверљива и логична објашњења зашто у погледу одлучних чињеница поклања веру туженом а не тужиоцу. Прецизније, првостепени суд је образложио које исказе је и ком делу прихватио, наводећи при томе логичне и јасне разлоге због којих неке од исказа није прихватио. Како је чињенице битне за оцену основаности тужбеног захтева првостепени суд утврдио на основу оцене доказа, изведене у свему у складу са одредбом члана 8 ЗПП-а, то се неосновано жалбом тужиоца оспорава чињенично стање на коме је побијана пресуда заснована.

По оцени Апелационог суда, правилан је закључак првостепеног суда да тужбени захтев тужиоца није основан.

Тужбом у овој правној ствари тужилац као сувласник на 1/72 идеалног дела предметне непокретности, чију предају у супосед није тражио, тражи да му тужена, због некоришћења сувласничког удела, надокнади штету у висини месечне закупнине који износ би остварио да предметну непокретност има у судржавини, и то од дана 12.04.2007.године када је иста постала несавесна, одредивши месечни износ претрпљене штете на износ од најмање 6.000,00 динара, односно укупно најмање 720.000,00 динара. Тужена је у току поступка оспорила активну легитимацију тужиоца истичући да удео од 1/4 удела предметне непокретности није расправљен, а да овде тужилац није у сродству са пок. ДД, чија је то накнадно пронађена заоставштина, већ да је исти био стриц његове покојне супруге ВВ.

Правилан је закључак првостепеног суда да је по праву наслеђивања иза своје пок. супруге тужилац активно легитимисан у овој правној ствари као сувласник на 1/72 идеалног дела предметне непокретности.

Међутим, тужбени захтев тужиоца није основан, не са разлога који наводи првостепени суд, већ из разлога што се тужилац није активно понашао у односу на ствар која је у сувласништву, па стога нема право ни на накнаду за коришћење свог

сувласничког удела од стране тужене у траженом периоду на основ члана 210 ЗОО-а, који се у конкретном случају примењује.

Одредбом члана 14 Закона о основама својинскоправних односа прописано је да сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима сразмерно свом делу, не повређујући права осталих сувласника. У сувласничком режиму, када не постоји споразум сувласника о начину коришћења сувласничке ствари или о деоби, сваки од сувласника може тражити уређење управљања и коришћења заједничке ствари по правилима Закона о ванпарничном посутпку, односно деобу заједничке ствари. У случају оспоравања права својине или права на судржавину или права на деобу истицањем материјалноправних приговора који одлажу деобу или онемогућавају судржавину, сваки сувласник може поднети тужбу ради предаје непокретности у судржавину, па сувласник који није држалац сувласничке непокретности, уколико није предузео наведено не може се сматрати сувласником који се активно понашао у односу на ствар која је у сувласништву. Другим речима у таквој ситуацији, други сувласник који држи целу ствар није дужан да накнади вредност користи коју је имао од употребе, јер евентуални прелаз користи има свој основ у правној природи сувласништва, па у таквој ситуацији нема места примени члана 210 став 1 Закона о облигационим односима.

Наиме, сувласник који се пасивно понашао према ствари на којој постоји сувојински однос манифестовао је вољу да ствар не користи, па је самим тим право употребе аутоматски прешло на другог сувласника који се налази у државини ствари. Како је тужилац изјавио да није тражио од тужене предају у супосед предметне непокретности, односно није покренуо поступак физичке деобе, а није се противио ни издавању спорне непокретности, то овде тужена, као сувласник са 3/4 предметне непокретности није у обавези да тужиоцу као другом сувласнику на уделу од 1/72 надокнади вредност користи коју је имала од употребе његове 1/72, јер привремени евентуални прелаз користи има свој основ у правној природи сувласништва, све док се не постигне споразум о уређењу начина коришћења заједничке непокретности, односно док се одлуком суда не одлучи о начину коришћења или деобе ствари. Како сувласник не користи туђу, већ своју ствар, то у конкретном случају нема места ни примени члана 219 Закона о облигационим односима које уређују однос између власника и трећег лица, а имајући у виду пасивност тужиоца у конкретном случају.

Разлози другостепеног суда су дати у складу са актуелном праксом Европског суда за људска права по којој другостепени суд може навести сопствене разлоге за одлуку у циљу давања образложене одлуке и права на правично суђење у складу са чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („ Сл. лист СЦГ – међународни уговори“, бр. 9/03, 5/05 и 7/05 – испр.и „Службени гласник РС – Међународни уговори 12/10) - пресуда ЕСЈП од 27.септембра 2001.године, *Hirvisaari v. Finland* (49684/99, § 30-33).

На правилност побијане пресуде нису од утицаја ни жалбени наводи да првостепени суд није позвао друге сувласнике, имајући у виду да тужилац није предложио њихове изјаве ни извођење доказа њиховим саслушањем, при чему су остали сувласници имали могућност да се придруже његовој тужби. Супротно жалбеним наводима тужиоца није на суду да позива некога да поднесе тужбу, јер је то ствар диспозиције странака.

Пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4753/13 којом је утврђена делимична ништавост уговора о доживотном издржавању на предметној непокретности је правноснажна и извршна, те се њена законитост не може испитивати у овом поступку,

што чини неоснованим жалбене наводе тужиоца којима се указује на незаконитост исте у целости и из тога извлаче одређени закључци у погледу права коришћења земљишта.

На правилност побијане пресуде нису од утицаја ни жалбени наводи да је првостепени суд требало да изведе доказ увиђајем на лицу места, обзиром да у тужби и на припремном рочишту тужилац није предложио извођење овог доказа, те је, у складу са одредбом члана 308 ЗПП-а преклудирани да исти предложи након закључења припремног рочишта. Поред тога, тужилац није доказао да су за накнадно предлагање овог доказа испуњени услови из члана 314 и 372 ЗПП-а.

Осим тога, на правилност и законитост побијане одлуке нису од утицаја ни жалбени наводи којима тужилац указује на повреду права на имовину, на правично суђење, на једнаку заштиту права и на правно средство и на достојанство и слободан развој личности, обзиром да о евентуалној повреди свих ових права одлучује Уставни суд у складу са одредбама члана 82 до 92 Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/2007, 99/2011, 18/2013 (Одлука Уставног суда), 40/2015, 103/2015).

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужиоца, али исте није посебно образлагао на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП-а, обзиром да нису биле од утицаја на законитост и правилност побијане одлуке. Осим тога, овом пресудом тужилац није преклудирани у даљој заштити својих права у односу на сувласнички удео у неким другим поступцима, уколико се према истом буде активно понашао.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке, јер је донета правилном применом одредбе члана 150, 154 и 163 ЗПП-а.

Супротно жалбеним наводима тужене правилно је првостепени суд узео у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице, правилно ценећи све околности. И по оцени овог суда правилна је оцена првостепеног суда да састав још седам образложених поднесака није био потребан и нужан трошак, обзиром да су сви ти наводи могли бити истакнути у одговору на тужбу и два образложена поднеска, односно на одржаним рочиштима.

Међутим приликом одлуке о захтеву за ослобађање тужиоца трошкова судског поступка у висини судске таксе, првостепени суд због неправилне примене материјалног права није утврдио све чињенице од значаја за доношење овде одлуке, због чега је ова одлука морала бити укинута.

Наиме, захтевом за ослобађање од трошкова поступка, поднетим суду 11.6.2015. године, тужилац је као неука странка тражио ослобађање од плаћања трошкова целог поступка, а не само ослобађање од плаћања трошкова у висини судских такси. Тужилац је захтев за ослобађање од трошкова целог поступка поднео у складу са одредбом члана 168 став 1 ЗПП-а, те у истом навео да прима породичну пензију од 16.194,37 динара, да је задужен месечном ратом кредита од 14.754,43 динара, те је на те околности приложио доказе. Наведени захтев је одбијен из разлога што тужилац сходно терету доказивања није пружио доказ о висини примања у време закључења главне расправе нити доказе о свом имовном стању. Приликом доношења ове одлуке због неправилне примене члана 169 ЗПП-а и члана 15 Закона о судским таксама првостепени суд није правилно утврдио све чињенице од значаја за доношење ове одлуке због чега је иста морала бити укинута. Из стања у списима произлази да о захтеву тужиоца поднетом уз тужбу првостепени суд није одлучивао све до доношења одлуке о главној ствари, а тужиоцу као неугој странци није тражио допуну доказа. Одредбом члана 169 став 3 ЗПП-а прописано да, ако је то потребно, и сам суд може по службеној дужности да

прибави потребне податке, обавештења о имовном стању странке, а може о томе да саслуша и странку, при чему је у складу са чланом 169 став 2 ЗПП-а тужилац поднео доказе уз захтев за ослобођење.

Поред тога, приликом доношења одлуке о ослобађању од трошкова поступка у висини судских такси првостепени суд није имао у виду да је одредбом члана 10 Закона о судским таксама прописано да суд може ослободити таксеног обвезника плаћања такси, ако би плаћањем такси, имајући у виду висину средстава из којих се издржава та средства била умањена, односно уколико би тиме била угрожена његова социјална сигурност. Осим тога, у складу са чланом 15 наведеног закона суд може у току поступка укинути решење о ослобађању од плаћања таксе ако утврди да је таксени обвезник у стању да плати таксу, којом приликом ће одлучити да ли ће у потпуности или делимично уплатити таксе којих је био раније ослобођен.

Како ниједном од цитираних одредби није прописана обавеза странке да, уколико је поступак трајао дужи период, а о његовом захтеву за ослобађање суд није одлучио до доношења мериторне одлуке, подноси нове доказе, посебно имајући у виду да се у конкретном случају ради о неукој странци којој суд такву обавезу није ни наложио.

У поновном поступку првостепени суд ће, правилном применом цитираних одредби, имајући у виду доказе које је тужилац приложио уз захтев за ослобађање таксе, као и уз жалбу, у складу са одредбом члана 169 став 3 ЗПП-а, оценити да ли је основан захтев тужиоца за ослобађање од трошкова целокупног поступка или само од трошкова такси.

Са свега изложеног, одлучено је као у ставу првом изреке на основу одредбе члана 390 и 401 тачка 3 ЗПП-а, у ставу другом изреке на основу одребе члана 401 тачка 2 ЗПП-а.

Како тужена није успела у поступку по жалби, а састав одговора на жалбу није потребан трошак, одлучено је као у ставу трећем изреке, на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 и 154 ЗПП-а.

**Председник већа-судија
Марија Терзић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић